

Eduskunnan sivistysvaliokunta

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI OPETUS- JA KULTTUURITOIMEN RAHOITUKSESTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA (HE 304/2014 vp)

Totean lausuntonani hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta seuraavan.

Hallituksen esityksen mukaisesti säädösmuutoksilla on tarkoitus säätää opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle päätetyt opetustoimen valtionosuusindeksiä ja yksikköhintaa koskevat väliaikaisina toteutetut säästöt pysyviksi. Lisäksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin on tarkoitus lisätä uusi pykälä, jossa säädettäisiin lukiokoulutuksen, ammatillisen peruskoulutuksen ja taiteen perusopetuksen keskimääräiseen yksikköhintaan tehtävästä euromääräisestä vähennyksestä. Ammatillisessa lisäkoulutuksessa säästö toteutettaisiin muuttamalla väliaikaisena käytetty yksikköhintakerroin pysyväksi.

Hallituksen esityksen taustalla on raha-asianvaliokunnan 19.11.2014 päätös, jonka mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle päätetyt väliaikaiset valtionosuusindeksi-, yksikköhinta ja muut säästöt tulee muuttaa pysyviksi ja niitä koskevat säädösmuutosesitykset tulee antaa eduskunnalle 4.12.2014 mennessä.

Hallituksen esityksen mukaisesti tehtyjen säästötoimenpiteiden säätäminen pysyviksi toteutettaisiin alentamalla rahoituslain 23 §:n mukaisesti laskettuja keskimääräisiä yksikköhintoja. Vähennys olisi lukiokoulutuksessa 1 012,89 euroa, ammatillisessa peruskoulutuksessa 770,55 euroa ja taiteen peruskoulutuksessa 2,02 euroa. Ammatilliseen peruskoulutukseen tehtävä säästö koskisi myös oppisopimuskoulutuksena järjestettävää ammatillista peruskoulutusta. Ammatillisen lisäkoulutuksen säästö toteutetaan em. mukaisesti muuttamalla vuosiksi 2013-2015 säädetty väliaikainen yksikköhintakerroin (0,938) pysyväksi.

Opetushallitus toteaa, että tehtyjen säästöjen vakiinnuttaminen pysyviksi lainsäädännöllä on perusteltua valtiontalouden sopeuttamistarpeen näkökulmasta. Perusteltavuutta lisää myös se, että valtiontalouden sopeuttamistarpeen näkökulmasta säästötoimenpiteiden tarve ei ole väliaikaista. Hallituksen kehyspäättöksen mukaisesti tämän lakimuutoksen piirissä oleviin koulutusmuotoihin on tarkoitus kuitenkin kohdentaa talousarviovuosina 2016-2018 vielä lisää pysyviä säästöjä erityisesti toisen asteen koulutuksen järjestäjäverkon tiivistämisen perusteella, joiden yhteisvaikutus kuntien rahoitusosuus mukaan lukien on lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen noin 90 milj. euroa.

Opetushallitus toteaa, että tällä lakimuutoksilla säädettävien toimenpiteiden tekeminen tässä vaiheessa ei olisi välttämätöntä, koska lakimuutokset vaikuttavat ensimmäisen kerran vasta vuoden 2016 rahoituksessa ja mikäli hallituksen kehyspäättöksen mukaiset säästöt toteutetaan suunnitellun mukaisesti, edellyttävät ne joka tapauksessa budjettilakina toteutettavia rahoituslakien muutoksia vuoden 2015 syksyllä.

Hallituksen esityksen tarkoitus on rajoittaa säästöjen vaikutuksia siten, että lukiokoulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja taiteen perusopetuksessa keskimääräinen yksikköhinta pidettäisiin vuodesta 2016 lukien vähintään vuoden 2015 tasolla. Menettelyllä pyritään varmistamaan, että tässä yhteydessä vakiinnutettavat säästöt eivät kertaudu vuosittain toteutuneiden kustannusten perusteella tehtävien yksikköhintatarkistusten yhteydessä. Opetushallitus kiinnittää huomiota, että rajaus koskee kuitenkin ainoastaan vuosina 2013-2015 tehtyjä säästötoimenpiteitä ja mikäli hallituksen kehyspäätöksen mukaiset säästöt tullaan toteuttamaan, yksikköhinnat eivät säily vuoden 2015 tasolla.